Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

SISTEMA DE SANCIONS PENALS

Coordinació: TAMARIT SUMALLA, JOSEP MARIA

Any acadèmic 2020-21

SISTEMA DE SANCIONS PENALS 2020-21

Informació general de l'assignatura

<table>
<tr><td>Denominació</td><td>SISTEMA DE SANCIONS PENALS</td></tr>
<tr><td>Codi</td><td>13307</td></tr>
<tr><td>Semestre d'impartició</td><td>2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA</td></tr>
<tr><td>Caràcter</td><td>
<table>
<tr><th>Grau/Màster</th><th>Curs</th><th>Caràcter</th><th>Modalitat</th></tr>
<tr><td>Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal</td><td>1</td><td>OPTATIVA</td><td>Semipresencial</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Nombre de crèdits assignatura (ECTS)</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Tipus d'activitat, crèdits i grups</td><td>
<table>
<tr><th>Tipus d'activitat</th><th>PRAULA</th><th>TEORIA</th></tr>
<tr><td>Nombre de crèdits</td><td>2</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Nombre de grups</td><td>1</td><td>1</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Coordinació</td><td>TAMARIT SUMALLA, JOSEP MARIA</td></tr>
<tr><td>Departament/s</td><td>DRET PÚBLIC</td></tr>
<tr><td>Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant</td><td>15% presencial / 75% virtual</td></tr>
<tr><td>Informació important sobre tractament de dades</td><td>Consulteu aquest enllaç per a més informació.</td></tr>
<tr><td>Idioma/es d'impartició</td><td>Castellà</td></tr>
</table>

SISTEMA DE SANCIONS PENALS 2020-21

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SALAT PAISAL, MARC	marc.salat@udl.cat	1	
TAMARIT SUMALLA, JOSEP MARIA	josep.tamarit@udl.cat	3	
TORRES ROSELL, NÚRIA	nuria.torres@urv.cat	2	

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'objectiu d'aquesta assignatura és dotar l'alumne de coneixements específics sobre el conjunt de penes i mesures de seguretat existents en l'actualitat, així com els criteris d'aplicació i d'individualització. Concretament, s'abordarà en aquesta assignatura:
a) Les sancions penals: penes i mesures de seguretat i altres conseqüències jurídiques del delicte, diferenciació conceptual
b) Evolució legislativa del sistema de sancions penals en l'ordenament jurídic espanyol i en dret comparat
c) Les penes en el debat polític-criminal
d) Penes privatives de llibertat, penes privatives de drets i penes pecuniàries: regulació legal, qüestions pràctiques d'aplicació.
i) Sistema de determinació de la pena: individualització legal i judicial
f) La suspensió de l'execució de les penes privatives de llibertat
g) Execució de la pena de presó: el dret penitenciari.
h) Les mesures de seguretat.
i) Sancions penals aplicables als ens col·lectius.

Competències

1. Coneixement de les diferents perspectives d'abordatge del comportament antisocial
2. Coneixement del sistema de sancions penals
3. Adquisició de consciència crítica en l'anàlisi del sistema penal
4. Capacitat per assessorar sobre les possibles respostes a un problema jurídic-penal
5. Correcció en l'expressió oral i escrita en el llenguatge tècnic
6. Domini de les TIC
7. Aptitud per aplicar els coneixements adquirits i capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (multidisciplinaris) dins
la seva àrea d'estudi
8. Capacitat per integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats
socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
9. Capacitat per comunicar les pròpies conclusions -i els coneixements i raons últimes que les sustenten- a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense
ambigüitats.
10. Capacitat de gestió adequada de la informació

SISTEMA DE SANCIONS PENALS 2020-21

Continguts fonamentals de l'assignatura

- Les sancions penals: penes, mesures de seguretat i altres conseqüències jurídiques del delicte
- Sancions penals i sancions administratives en el dret europeu i espanyol. La prohibició de doble sanció
- Els sistemes de sancions penals en Dret comparat
- Les penes privatives de llibertat
- Les penes privatives de drets
- Les penes pecuniàries
- La imposició i la individualització de la pena
- La suspensió de l'execució de les penes privatives de llibertat
- Les sancions penals: penes, mesures de seguretat i altres conseqüències jurídiques del delicte
- Les mesures de seguretat
- Les sancions aplicables a les persones jurídiques
- L'execució penal, el dret penitenciari
- Sistemes de compliment de les penes privatives de llibertat
- Establiments penitenciaris
- El règim penitenciari. Comunicacions dels reclusos amb l'exterior. Ús de la força i règim disciplinari.
- El tractament penitenciari
- L'excarceració. La llibertat condicional
- Rehabilitació, reinserció i assistència social postpenitenciària
- La reparació del dany en el sistema de sancions i en l'execució penal

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives consistiran en sessions magistrals, conferències d'experts, estudi de materials, lectures orientades, resolució de casos.
Tant les sessions magistrals com les sessions d'experts s'efectuaran al llarg de dues jornades localitzades a l'inici del segon semestre, moment en què tindrà lloc la realització de
la part docent presencial. Finalitzada aquesta, seguint la corresponent temporalització, procedirà la realització d'activitats per part dels estudiants, com recensions i resolució de casos, per la qual cosa resultarà requisit previ l'estudi tant dels corresponents materials allò que la realització de les corresponents lectures dirigides.
Pel que fa a la distribució de crèdits ECTS per activitats respecte de cadascuna de les matèries ofertades serà:
- Sessions presencials i conferències d'experts: 1 crèdit
- Estudi de materials: 2 crèdits
- Lectures dirigides: 1 crèdit
- Recensiones i resolució de casos: 2 crèdits

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- Sessions de docència entre el 23 i 25 de març de 2021.

- 3 activitats on line a realtizar entre abril i juny de 2021.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en el seguiment d'un sistema d'avaluació continuada. Aquest vindrà integrat per la realització de diverses activitats distribuïdes al llarg del segon
semestre. Ja que es tracta d'un màster on la docència serà semipresencial, la primera de les activitats d'avaluació continuada consistirà en l'assistència a les sessions presencials o via streaming i la seva convenient aprofitament. L'esmentat aprofitament serà valorat pels professors encarregats d'aquesta matèria en acabar les dues sessions corresponents.
Finalitzada la docència es presentarà un calendari d'activitats consistents en l'estudi dels materials que es facilitin. El grau de coneixement d'aquests materials s'avaluarà a través de diversos exercicis - recensions i resolució de casos- que es distribuiran periòdicament i que seran corregits pel professorat encarregat d'aquesta matèria. D'aquestes activitats s'obtindrà una qualificació que serà la corresponent a la matèria cursada. Per a poder

superar l'avaluació serà necessari realitzar totes les activitats online.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia recomanada per al seguiment de l'assignatura

AYO FERNÁNDEZ, M.: Las penas, medidas de seguridad y consecuencias accesorias: manual de determinación de las penas y de las demás consecuencias jurídico-penales del delito, Editorial Aranzadi, 1997.
BECCARIA, C.: De los delitos y de las penas, Alianza editorial, 1998.
BRANDARIZ GARCÍA.: El trabajo en beneficio de la comunidad como sanción penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2002.
CERVELLO DONDERIS, V.: Libertad condicional y sistema penitenciario, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019.
DIEZ RIPOLLÉS, J.L.: "La evolución del sistema de penas en España: 1975-2003", Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, nº8, 2006.
MARTÍNEZ-BUJÁN PÉREZ, C.: "Penas pecuniarias: El sistema de los días-multa", Cuadernos de Derecho Judicial, nº24, 1996.
MORÓN LERMA, E.: "Responsabilidad penal de las personas jurídicas: nuevas estrategias políticocriminales", en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
SALAT PAISAL, M., La respuesta jurídico-penal a los delincuentes imputables peligrosos: especial referencia a la libertad vigilada, Ed. Aranzadi, 2015.
TAMARIT SUMALLA, J.M.: "Criminalidad europea, integración europea y evolución de los sistemas de sanciones", en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
TORRRES ROSELL, N.: La pena de trabajos en beneficio de la comunidad: reformas legales y problemas de aplicación, Tirant lo Blanch, Valencia, 2006.
TORRES ROSELL, N.: "El proceso armonizador de las penas privativas de libertad en la Unión Europea", en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
VILLACAMPA ESTIARTE, C./ TORRES ROSELL, N./ LUQUE REINA, M.E.: Penas alternativas a la prisión y reincidencia: un estudio empírico, Aranzadi, Navarra, 2006.
VILLACAMPA ESTIARTE, C.: "El proceso de armonización de las penas de inhabilitación en el seno de la Unión Europea", Revista de Derecho y Proceso Penal, nº 17, 2007.

Bibliografia complementària seleccionada:

ÁLVARO CÁLIX, J.: "La falacia de más policías, más penas y más cárceles: el problema de la inseguridad y el castigo desde una visión alternativa", Nueva Sociedad, nº 208, 2007.
DANIEL CASANO, J.: "De la crítica a la cárcel a la crítica de las alternativas", Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, nº3, 2001.
DE LAMO RUBIO, J.: Penas y medidas de seguridad en el nuevo Código, Bosch, Madrid, 1997.
GELSTHORPE, L./ PADFIEL, N.: "Respuestas a la violencia: una evaluación del sistema de justicia penal desde la perspectiva de Inglaterra y Gales", en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
GUARDIOLA LAGO, M.J.: "La reparación en la ejecución de la pena de prisión en Europa", en
TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
KILLIAS, M./ WILLETAZ, P.: "The affects of custodial vs non-custodial sanctions on reoffending: lessons from a systematic review", Psicothema, vol.20, nº1, 2008.
LAMO RUBIO, J.: El Código Penal de 1995 y su ejecución: Aspectos prácticos de la ejecución penal, Editorial Bosch.
LANDROVE DÍAZ, G.: Las consecuencias jurídicas del delito, Tecnos, Madrid, 6ª Ed.
LÓPEZ BARJA DE QUIROGA, J.: "Las penas privativas de derechos", Studia Iuridica, nº 17, 1999.
LÓPEZ PELEGRÍN, M.C.: "¿Lucha contra la criminalidad mediante el cumplimiento íntegro y efectivo de las penas?", Revista Española de Investigación Criminológica, nº1, 2003.
LORENZO SALGADO, J.M.: "Penas privativas de libertad: Referencia especial al arresto de fin de semana", Cuadernos de Derecho Judicial, nº24, 1996.

MARTÍNEZ RUÍZ, J.: "Naturaleza jurídica y criterios de aplicación de las consecuencias accesorias del artículo 129 CP", Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, º1, 1999.

MAZA MARTÍN, J.: “Penas privativas de derechos y accesorias en el nuevo código penal”, Cuadernos de Derecho Judicial, nº24, 1996.
MEDIAN ARIZA, J.: “La eficacia y eficiencia de las penas”, Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, nº2, 2000.
MIR PUIG, S.: “Una tercería vía en materia de responsabilidad penal de las personas jurídicas”, Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología, nº6, 2004.
MORÓN LERMA, E.: “Las sanciones penales en el derecho de la Unión Europea”, en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
POZA CISNEROS, M.: “Formas sustitutivas de las penas privativas de libertad”, Cuadernos de Derecho Judicial, nº24, 1996.
QUINTERO OLIVARES, G.: “La progresiva renuncia a la prisión y la respuesta ante el delincuente violento y peligroso”, en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
REÑÉ FERNÁNDEZ, M.: “La ejecución de las penas privativas de libertad”, Studia Iuridica, nº 17, 1999.
TAMARIT SUMALLA, J.M./ LUQUE REINA, E.: Automóviles, delitos y penas. Estudio de la criminalidad y de las sanciones penales relacionadas con los vehículos a motor, Tirant lo Blanch, Valencia, 2007.
TAMARIT SUMALLA, J.M.: “La prohibición de conducir y otras sanciones relacionadas con los vehículos”, en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
TORRES ROSELL, N./LUQUE REINA, E./ RODRIGUEZ PUERTA, M.J./ VILLACAMPA ESTIARTE, C./ MORON LERMA, E.: “La utilización de los sistemas de control electrónico monitorizado en la población penada de Catalunya”, Investbreu Criminología, nº 43, 2008.
TORRES ROSELL, N.: “Las sanciones penales en la lucha contra la violencia de género”, en
VILLACAMPA ESTIARTE, C.: Violencia de género y sistema de justicia penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2008.
VARONA GÓMEZ, D.: “La reforma de las penas no privativas de libertad (LO 15/2003): ¿Un paso adelante en el sistema de penas alternativas a la prisión?”, Revista Española de Investigación Criminológica, nº2, 2004.
VEERVAELE, J.A.E.: “La Unión Europea y el cumplimiento de la política comunitaria mediante el derecho penal: ¿una “cessio bonorum” del tercer al primer pilar?, en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.
VILLACAMPA ESTIARTE, C.: “Las penas de inhabilitación en la Unión Europea: regulación comparada y proceso de armonización”, en TAMARIT SUMALLA, J.M.: Las sanciones penales en Europa, Aranzadi, Navarra, 2009.